

Posiedzenia Wydziałów PAU w 2020 roku¹

Wydział I Filologiczny

- 24.01** – prof. dr hab. Albert Gorzkowski, „*Będę cię pytał, a ty Mnie puczysz*” (*Hi 38, 3*). *Problemy z humorem i ironią w Biblii*
- 21.02** – prof. dr hab. Joachim Śliwa, *Zygmunt Mineyko (1840–1925) w poszukiwaniu starożytnej Dodony*
- 13.11** – prof. dr hab. Krystyna Bartol, *Cesarz i poeta. Kilka uwag o poemacie Oppiana o rybach i rybakach (Halieutika)*

Wydział IV Przyrodniczy

26.02 – prof. dr hab. Barbara Płytycz, *Płeć człowieka*

W drugiej połowie XX wieku rozpoczął się dynamiczny rozwój molekularnej genetyki, embriologii, endokrynologii i immunologii, co wymusiło odstępianie od tradycyjnie uznawanych uprzednio tylko dwóch płci człowieka, czyli mężczyzn z chromosomami płciowymi XY i kobiet z chromosomami XX, w obu przypadkach o heteroseksualnej orientacji płciowej. Przełomowe odkrycia podsumowano w artykule *Sex redefined* opublikowanym w roku 2015 w „Nature”. Obecnie wiemy, że u części noworodków nie da się jednoznacznie określić płci biologicznej, więc w wielu krajach nadano im rangę trzeciej płci. Są osoby psychicznie aprobujące swoją płeć fizyczną lub niebędące w stanie jej zaakceptować. W każdej płci są osoby o orientacji hetero- i homoseksualnej, stąd realne istnienie społeczność LGBT (lesbijki, geje, biseksualiści i transseksualiści). Te wszystkie naturalne dla człowieka cechy są zdeterminowane w trakcie rozwoju zarodkowego i – wbrew dawnym poglądom – nie da się ich „wyleczyć”. W roku 1992 usunięto homoseksualizm z listy chorób IDC-10 (*International Classification of Diseases*), a w roku 2022 z listy chorób psychicznych zostanie usunięty zespół dezaprobaty płci (*gender dysphoria*).

¹ W 2020 roku Wydziały II, III, V i VI nie organizowały posiedzeń.

18.11 – prof. dr hab. Barbara Płytycz, *Pandemie, ospa, grypa, AIDS, COVID-19*

Żyjące obecnie pokolenia Polaków zetknęły się z kilkoma pandemiemi chorób wirusowych. W roku 1963 we Wrocławiu pojawiło się jedno z ostatnich na świecie ognisk ospy prawdziwej (czarnej), którą WHO uznało w roku 1980 za całkowicie wyeliminowaną z natury dzięki obowiązkowym szczepieniom profilaktycznym. W latach 80. XX wieku dotarła do Polski pandemia AIDS, wywołana przez wywodzący się od małp bardzo szybko mutujący re-trowirus HIV, który — przy braku szczepionki — pozostał wśród nas. Między ludźmi, ptakami i trzodą krąży szybko mutujący wirus grypy, co wymusza coroczne szczepienia przeciwko kolejnym wariantom. Nietoperze są głównym gospodarzem licznych koronawirusów, atakujących inne ssaki, w tym człowieka, wywołujących rozmaite schorzenia, spośród których pandemie SARS i MERS ominęły Polskę, lecz zmagamy się obecnie z pandemią COVID-19, wywołaną przez koronawirus SARS-CoV-2. Szczepionki przeciwko temu wirusowi, w tym nowatorska szczepionka typu mRNA, są już na ostatnim etapie badań klinicznych i zostaną wykorzystane na wielką skalę w roku 2021.